Επιμνημόσυνος λόγος
στο ετήσιο μνημόσυνο του ήρωα του Απελευθερωτικού αγώνα
της ΕΟΚΑ 1955-59 Σπύρου Χατζηγιακουμή από την Κυθρέα
Αγία Βαρβάρα Λευκωσίας, Κυριακή 11 Οκτωβρίου 2015
του Επισκόπου Μεσαορίας Γρηγορίου

«Ο δίκαιος, ακόμα κι αν πεθάνει πρόωρα, θα είναι αναπαυμένος. Γιατί έντιμα γηρατειά δεν είναι τα μακρόβια, ούτε εκτιμούνται με βάση το πλήθος των ετών. (…) Ο άνθρωπος που έζησε θεάρεστα αγαπήθηκε απ' τον Θεό, κι επειδή ζούσε ανάμεσα στους αμαρτωλούς, μετατέθηκε σ' άλλη ζωή. Αρπάχτηκε, μην τύχει κι η κακία αλλοιώσει τη σύνεσή του ή η δολιότητα τον εξαπατήσει» (Σοφία Σολομῶντος, 4, 7-12).

Αγαπητοί μου,

Η μνήμη, η θύμηση των ηρώων και των μαρτύρων «για του Χριστού την Πίστη την Αγία και της Πατρίδος την Ελευθερία», ανασύρουν στο προσκήνιο της συνείδησής μας το νόημα της ανωτέρω φράσεως από το βιβλίο της Σοφίας Σολομώντος, κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης.

Τιμούμε σήμερα ένα άξιο τέκνο της πατρίδας μας, τον Σπύρο Χατζηγιακουμή, ένα άνθρωπο της καθημερινότητας του Πενταδακτύλου και του κάμπου της Μεσαορίας. Έναν οικογενειάρχη της Κυθρέας, που γεννήθηκε το έτος 1932 στην ενορία της Αγίας Άννας Συρκανιάς, και ο οποίος για μια στιγμή της ζωής του, καταγράφηκε ως τεκμήριο αυθεντικού ανθρώπου του Απελευθερωτικού αγώνα του 1955–59 στο έναστρο στερέωμα του πλήθους των ηρώων ανά τους αιώνες υπέρ της Κυπριακής Ελευθερίας.

Ο αγώνας του 1955-59, τόσο εγγύς σε όλους μας. Μόλις εξήντα έτη από την έναρξή του συμπληρώνονται κατά το παρόν έτος 2015. Ο αγώνας αυτός προσκάλεσε με ενθουσιασμό τους νέους και περιέλαβε στις τάξεις του ολόκληρο τον κυπριακό λαό. Ο Σπύρος Χατζηγιακουμής υπήρξε ένας απλοϊκός ποιμήν, βοσκός αλόγων προβάτων ˙ εντούτοις δε στέρησε από τον εαυτό του όλα εκείνα τα σπουδαία και μεγάλα της φυλής μας.

Αλήθεια, πόσο νόημα και βάθος σοφίας, ήθους, αξιοπρέπειας, επισημαίνει ο σημερινός άνθρωπος, του 21ου αιώνα, όταν με πνεύμα μαθητείας, με ταπείνωση και αυτοπαραίτηση από τις περγαμηνές του πλησιάζει και θεληματικά διδάσκεται από το σχολείο της ζωής, το απόσταγμα του κόπου, της θυσίας και του πόνου από έναν άνθρωπο της εργασίας και της φιλοπατρίας;

Ο Σπύρος Χατζηγιακουμής φρόντιζε την οικογένεια που του πρόσφερε ο Θεός με τη σύζυγό του, την ηρωΐδα Ειρήνη, κόρη του Ιωάννη Ζήσιμου από τον Λάρνακα της Λαπήθου, ενώ ταυτόχρονα μεριμνούσε για την επιμέλεια και ασφάλεια του ποιμνίου του, της μάνδρας του. Παράλληλα τον θέρμαινε επιτακτικά η φλόγα του πόθου της απαλλαγής της πατρίδας από τους αποικιοκράτες και κατ' επέκταση η ανατροφή των παιδιών του, Ανδρέα, Κώστα, Ιωάννη, που κατόπιν μετονομάστηκε σε Σπύρο, καθώς και της Χρυστάλλας.

Εντάχθηκε αθόρυβα στην Ε.Ο.Κ.Α. το 1955. Το έπραξε, όπως και πολλοί άλλοι Έλληνες Κύπριοι, προσφέροντας τις υπηρεσίες του «εν τω κρυπτώ», ως σύνδεσμος και τροφοδότης των ανταρτικών ομάδων της περιοχής του Πενταδακτύλου. Όπως είχα επισημάνει, κατά τη Δημοσιογραφική διάσκεψη, με την ευκαιρία της έναρξης των εκδηλώσεων για τα εξηντάχρονα του απελευθερωτικού αγώνα, είναι πολλοί οι αδελφοί μας, που φεύγουν από το μάταιο τούτο κόσμο χωρίς να αποκαλύψουν ή να υπερηφανευτούν για τα ανδραγαθήματα και τις θυσίες τους στο ηρωικό εκείνο Έπος του 55–59, διότι αγωνίστηκαν «εν τω κρυπτώ».

Σήμερα, είναι η κατάλληλη ευκαιρία στο πρόσωπο του πατέρα, του παππού, του οικείου και

συγχωριανού, του συμπατριώτη Σπύρου Χατζηγιακουμή, να μνημονεύσω ζώντες και τεθνεώτες, ανώνυμους διακόνους της Ελευθερίας της Πατρίδας.

Ο Σπύρος, ως άλλη «γη αγαθή» της σημερινής ευαγγελικής περικοπής, που φύτρωσε στη ψυχή του και καλλιεργήθηκε σε όλη την ύπαρξη του η φιλοθεΐα και φιλοπατρία, ανέλαβε ειδικό έργο στον ιερό αγώνα. Μαρτυρείται η επιμέλεια εκ μέρους του στην αποστολή που ανέλαβε μέχρι την ημέρα της προδοσίας, της σύλληψης, καθώς και των ποικίλων βασανιστηρίων, μέσω των οποίων νόμιζαν οι βασανιστές του ότι θα ενδώσει και θα καταδώσει τους συνεργάτες και συμπατριώτες του αγωνιστές.

Αντιστάθηκε μέχρι την τελευταία του αναπνοή. Συμπαραστάθηκε και στους άλλους συγκρατούμενούς του. Ιδιαίτερα στους ολιγόψυχους νεαρούς. Κράτησε αντίσταση στη ψυχή και στο σώμα μέχρι που παρέδωσε τη ψυχή του ελεύθερη, αγνή στο δίκαιο Κριτή, τον Θεάνθρωπο Λυτρωτή της ζωής και της Ανάστασης.

«Ὅτε κατῆλθες πρός τόν θάνατον, ἡ ζωή ἡ ἀθάνατος, τότε τόν Ἅδην ἐνέκρωσας, τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος• ὅτε δέ καί τούς τεθνεῶτας ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας, πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν ἐπουρανίων ἐκραύγαζον• Ζωοδότα Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, δόξα σοι.»

Το τροπάριο αυτό, το Αναστάσιμο Απολυτίκιο του Β΄ Ήχου το ακούμε κάθε όγδοη Κυριακή, αφού έχουμε κυλιόμενους οκτώ ήχους στην Εκκλησιαστική Μουσική και υμνολογία μας.

Με τον ύμνο αυτό ομολογούμε ότι με την ενανθρώπιση του Ζωοδότη Χριστού, προσφέρεται ζωή όχι μόνο στον επουράνιο και επίγειο κόσμο, αλλά με την τριήμερη εκ νεκρών ανάστασή Του χαρίζει ζωή και στα καταχθόνια, στους τεθνεώτες. Πλέον «νεκρός ουδείς επί μνήματος» σύμφωνα με τον Ιερό Χρυσόστομο.

Πλέον η κάθε μετάβασή μας από αυτή τη ζωή δεν είναι στο κράτος του Άδη, αλλά στο Φως της αιωνιότητας και της Ανάστασης.

Ο βασανισμένος και κατατσακισμένος Σπ. Χατζηγιακουμής διαλαλεί αυτό το αληθινό γεγονός με το μαρτύριο, με το θάνατό του στις 16 Οκτωβρίου και με την Εξόδιο Ακολουθία στην Αγ. Άννα Συρκανιάς στις 17 Οκτωβρίου 1958, την οποία τέλεσε ο Παπα-πολύκαρπος Βρυωνίδης από τις Κυβίδες.

Η σύζυγός του Ειρήνη αναφωνεί με αρχοντιά «χαλάλι της πατρίδας ο σύζυγός μου». Μια θαρραλέα γειτόνισσα επιμένει να ξεσκεπαστεί το σκήνωμα για να φανεί η απάνθρωπη συμπεριφορά αποικιοκρατών στα τσακισμένα μέλη του σώματος του μάρτυρα της πατρίδας.

Αργότερα, τον μαύρο Ιούλιο του 1974, ο πρωτότοκος υιός του Σπύρου και της Ειρήνης, ο Ανδρέας, γέννημα του 1954, μιμούμενος το ήθος και τις αξίες των γονέων του, θα σπεύσει με προθυμία να μεταφέρει μαζί με εθνοφρουρούς, τραυματίες από τα πεδία των μαχών στην Κερύνεια. Ήταν στις 22 Ιουλίου του 1974 που χάθηκε μέσα στον πόλεμο και πριν λίγο καιρό βρέθηκαν στην περιοχή του χωριού Καζάφανι τα ιερά οστά του και τελέστηκε η εξόδιος ακολουθία σαράντα και πλέον έτη μετά το μαρτυρικό του επίγειο τέλος.

Ιδού από πού αντλούμε σήμερα τη βεβαιότητα ότι, ο ήρωας Σπύρος Χατζηγιακουμής διαλαλεί μέσα στους αιώνες, έως της συντέλειας του κόσμου τούτου την πίστη στα μεγάλα ιδανικά της Ορθοδόξου Πίστεως και της ανιδιοτελούς αγάπης προς την πατρίδα.

Καλούμαι και καλούμαστε όλοι αυτή τη μνήμη των ηρώων της θεοφιλούς αγάπης για την πατρίδα, να τη διατηρούμε κι εμείς για να αντλούμε διδάγματα, κουράγιο και δύναμη στον προσωπικό μας

αγώνα. Να αντιστεκόμαστε σε κάθε επιβουλή και διαβολή του αντικειμένου, που έργο του είναι να αντιστρατεύεται το καλό, το τίμιο, το ηθικό, τις αξίες, την αλήθεια, το Φως.

Οι πειρασμοί και οι ποικίλες αντιξοότητες διαρκώς περιφέρονται και αναζητούν τόπο να κατασκηνώσουν. Καλούμαστε να αντιστρατευτούμε και να αντέξουμε αφού μεταλαμπαδεύσουμε τον εντός μας θησαυρό, την παράδοση μας, την Ορθόδοξη Εκκλησία στη νέα γενιά που κατεξοχήν αυτή η νέα γενεά ζει το μαρτύριο των ενδεχόμενων λαθών του παρελθόντος.

Υπάρχει χρόνος για ανάνηψη, ενδοσκόπηση, μετάνοια και επιστροφή. Αρκεί να το θέλουμε. Αρκεί τα ιερά μνημόσυνα των κεκοιμημένων ηρώων μας να ζωντανεύουν και να αναθερμαίνουν ολόκληρη τη ψυχοσωματική μας οντότητα.

Τίποτα δεν κατακτάται χωρίς προσπάθειες, χωρίς αγώνες, χωρίς θυσίες και κόπους. Αγωνίζομαι σήμερα για την πατρίδα μου, εν έτει 2015, σημαίνει γνωρίζω την πατρίδα μου, διατηρώ με ενότητα τη μνήμη και τη νοσταλγία της σκλαβωμένης πατρώας γης πέρα και πάνω από ιδεολογίες και ό,τι άλλο διχάζει. Προσδοκώντας την ημέρα της ελευθερίας και της αποκατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο το τουρκοκρατούμενο τμήμα της πατρίδας μας. Μελετώντας και αποτιμώντας τα σημερινά δεδομένα, οφείλουμε να έχουμε οδηγό τη θυσία και τον πόθο της ελευθερίας του Σπύρου Χατζηγιακουμή και όλων των ηρώων μας.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του μακαριστού ήρωα Σπύρου Χατζηγιακουμή, της συζύγου Ειρήνης, των γονέων τους, του υιού τους Ανδρέα και όλων των προαπελθόντων αδελφών μας.

Αιωνία η μνήμη!